

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808.. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébetvár, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Nen-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.
Jogász-egyleti tagok számára:
apr.—decz. 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

VI-ik évfolyamára.

**Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre: 3 frt. Evnegyed-
re: 1 frt 50 kr. Jogász-egyleti ta-
gok részére apr.—decz. 1 frt
50 kr o. é.**

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Az egerbegyi tüzvész.

A részvét, szívünknek a mások öröméhez
bánatához és szerencsétlenségéhez alkalmazkodó
képessege az embert ékesítő legszebb vonások
közé tartozik.

Azon drága kövek közt, melyekből a hu-
manismus magasztos fogalma fölépül, lehetnek su-
lyosabbak, nagyobb belbecscsel bírók, de fénye-
sebb, ragyogóbb színekkel tündöklő, bizonyára
egy sincs.

A részvét az emberi szív amethystje.

A szív ez érzelme nélkül a földön több
volna a bánat, nagyobb volna a nyomor és élesebb
a fájdalom.

A ki a mások szenvedésén, nyomorán és
szerencsétlenségén meg nem indul: az nem tar-
tozik a humánus emberek közé.

Olvasóink értesültek a szomorú hírről, hogy
nehány mértföldnyire mi tőlünk, az Aranyos
partja mellett Egerbegy, a tösgyökeres magyar
helység a pusztító lángok martaléka lett; szor-
galmas és munkaedzett lakóinak több, mint har-
mada, nemcsak fedél nélkül maradt, isten szabad
ege alatt, hanem utolsó falatt kenyérétől is meg-
van fosztva. Szerkesztőségünkhez két levél érke-
zett, egyik a hely színéről, másik annak közelé-
ből, melyek élénken rajzolják a szerencsétlenség-
get, melybe ön hibájukon kívül jutottak.

A levelek itt következnek:

„Tisztelt szerkesztő ur! Szerencsétlenségünk oly
szomorú eseményről értesíteni a közönséget, mely a mai
anyagi viszonyok között igen megdöbbentő.

Mult éjjel Tordamegye Egerbegy községének körül-
belül egy harmadrésze a lángok martalékává lett, a szó
szoros értelmében földig égvén legalább 100 lakház, és
azokhoz tartozó több, mint háromszáz gazdasági épület.

A tűz a község keleti végén kezdődött, egy kis ház-
ban május 11-ik éjjeli 11 órakor, az ugynevezett első
álomidő szakában, és a reá nyomban következő valóságos
keleti forkánszerű vihar által, alig fél óra alatt, a virágzó

község egész hosszában valóságos lángtengerré változott,
mely megsemmisített útjában menthetetlenül nemcsak
minden épületet, hanem az összes szárnyas állatokat, te-
kintélyes számu sertést és szarvas marhát, gyümölcsös
kerteket; megmentésről szó sem lehetett; a lángözön elől
kénytelenek voltak az emberek is menekülni, két gyermek
azonban oda égett, s több egyén megsebesült. — A M.-
Vásárhelyről jövő vasuti vonat világítás mellett utazott a
gyéresi állomásig, s annál folytatta útját tovább.

Igen nagy csapás a szegény szorgalmas Egerbegyi-
ekre nézve az is, hogy mint kertészkező nép, mely a ki-
rályhágon innen káposzta és veteménynyel terjedelmes vi-
déket szokott ellátni, az égés által minden melegágyi ve-
teményezése is elégett, a tűz vonalában eső melegágynak
gyümölcs- és veteményes kertek is megsemmisülvén.

Valóban ily eredményeire nézve megdöbbentő égés,
közelebről aligha történt!

A lakósság egy nagy részének, nemcsak épülete, de
minden élelmi készlete, ruházata, fehér és ágynéműje a
szó szoros értelmében megsemmisült, s jövőre nézve ki-
épülhetlen károk forrása nyílt meg.

A hivatalos összeállítások most folynak, a kár 200-
ezer forintot előre láthatólag fölül halad.

Addig, míg erről szerkesztő urat értesíthetnők, fel-
hívjuk a jó emberekkel együtt gyors segélyt nyújtani, s
annak összegyűjtésére lapját megnyitni; mert ki gyorsan
ad, kétszeresen ad.

A résztvevő segélyezőket és szerkesztő urat, pedig
tisztelttel felkérjük a begyüldendő pénz, ruha és gabona
nemű adományokat egyenesen Tordára főispán B. Kemény
György urhoz juttatni, kit már tapasztalt s közönségesen
ismert emberbaráti szíves részvételénél fogva a segélyezés
kiosztásának tappintatos eszközzésére ezeannel tisztelettel
felkérünk, azon hitben lévén, hogy kérésünk teljesítése
elutasítva nem leendő.

Egerbegy 1874. május 12-én.

A vidék résztvevő lakóssága.“

„Kedves barátom! Az egerbegyi szerencsétlenség közt
vagyon egy Demeter Miklós nevű szegény, de becsületes
ember, ez Enyeden tanult volt, itthon Egerbegyen csupán
háza és kertje volt, és abból tartotta fenn magát, mind
háza, mind kertje a mostani tüzvész által totaliter meg-
semmisült, — még csak ruházatját sem tudta megmen-
teni, egészen idegen segélyre szorult, mint vetemény ter-
melő és oltó, a kertje jövedelméből élt, az pedig mostan
megsemmisült, melegágynak összeégtek, pedig a mint mond-
ja csak vetemény palántja megért volna 60 pengő forin-
tot. Hozzátok fordulok hát, mint volt enyedi tanulókhöz
szánjátok meg szegény Miklóst és csináljátok inspelie az
ő részére egy kis collectat, mit annnyival inkább remélek,
mivel Vásárhelyt vagyon egy néhány olyan enyedi volt
tanuló is, ki reá jól emlékezhetik, azt hiszem bár picu-
lítottakkal igyekezni fogtok az éhezőt fölsegíteni. Vigasz-
taló válaszodat várva maradtam stb.

Torda 1874. május 15 én.

“Vizi László.

E levelek szomorú tartalma szerint Eger-
begy lakói, szerencsétlen véreink gyors segélyt
igényelnek.

Felhívjuk ezek folytán tisztelt olvasóinkat,
e város humanus polgárait szívéskedjenek a nyo-
morban szenvedőknek egy-két fillér adományoz-
ásával segélyére jóni. Filléreink egyesítésével
legyünk enyhítésére pillanatnyi szükségnek; a
könyörület melegével világosítsuk meg a kétség-
beesettek szomorú éjjelét; támaszszuk föl keb-

lökben a haldokló reményt; adjunk eszközt ke-
zőkbe, melytel az életet újra megkezdhezzék.

Fölhívjuk a szorgalmas, de önhibáján kívül
a legszomorubb körülmények közé jutott Deme-
ter Miklósnak volt enyedi tanulóitársait, consco-
larisait emlékezzenek meg egykori iskolatársuk-
ról. Hiszem az együtt tanuló ifjak egy családot
képeznek; az iskolából való kilépés meglazítja
ugyan e családi köteléket, de egészen szét nem
tépí, a nyomor és szenvedés közelebb hozza egy-
máshoz az elszéledteket.

Szerkesztőségünk két ívet nyit, egyiket az
egerbegyi tűzkárosultak, másikat Demeter Mik-
lós derék honfitársunk számára; megkezdjük az
aláírást az elsőn 2 frttal, ez utóbbin 1 frttal.

A begyüldendő pénzekről, melyeket sietve
báró Kemény György főispán urnak fogunk kéz-
besíteni, e lapok útján pontosan számolni köte-
lességünknek ismerendjük.

A legkisebb adományok is készséggel fo-
gadtatnak, hiszen cseppekből áll a tenger.

Szerk.

— **Országgyűlés.** A képviselőház 15-ikén tartott ülés-
sen legelőbb honv. miniszterium részére építendő palo-
táról szóló törvényjavaslat került tárgyalás alá, melyet a
központi bizottság általánosságban és részleteiben elfogad-
ván, azt a képviselőháznak is ajánlotta. Ezzel ellenkező-
leg Zsedényi E. nem helyesli a törvényjavaslatot pénzügyi
szempontból, s ezen kívül azért sem, mert az állami épü-
letek, mint a tapasztalatok mutatják, legjobb esetben is
kétszer annyiba szoktak kerülni, mint a mennyire előír-
nyoztatnak. Szende Béla honv. miniszter elfogadásra ajánl-
ván, részletesen bizonyította, hogy az épület felállítására az
országnak csak javára fog lenni. Ugyanis a költséget a
Ludovicum alapból fedeznék, s a kölcsön törlesztése pár
ezer frttal alig menne többre, mint a mennyit most fizet
a miniszterium bérlett helyiségeiért. Ilyen módon az ál-
lam 32 év mulya olcsón jutna egy középület birtokába.
Hanem a ház ezuttal gazdálkodó hangulatban volt, s a
törvényjavaslat tárgyalását elhalasztotta az 1876-iki költ-
ségvetés tárgyalásáig. Ebbe a miniszter is belé nyugod-
tott. Ezután az ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavas-
latot vették tárgyalás alá. Az általános vita elég hosszú
volt ugyan, azonban nem fejeztetett be még sem. Az ügy-
védi kamara kényszer kérdése körül forgott vitában, Pau-
ler miniszter és Csemeghy államtitkár tüntek ki, a ka-
mara rendszert pártolván.

16-ikán tartott ülésben, egy határozati javaslat meg-
hallgatása után, mely a Pest Zimonyi vasut ügyében ada-
tott be: előterjesztett a gazdasági bizottság jelentése a
havi költségvetésről. Végül a kérvényi bizottság adta be
véleményes jelentését, mely egyetlen pont kivételével el-
fogadtatott.

— **A főrendiház** is ülést tartott ezen a napon. A
vasuti károk megtérítéséről szóló törvényjavaslat általá-
nosságban elfogadtatván, megkezdődött a részletes tár-
gyalás is, melynek eredménye a törvényjavaslat elfogadása
lett, kevés változtatás csak az első szakaszon történvén.
Következett a marha-vész elleni intézkedésről szóló tör-
vényjavaslat, mely általánosságban és részleteiben is ke-
vés módosítások mellett elfogadtatván, az ülés 1 órakor
véget ért.

Nagy-Enyed, 1874. május havában.

(Folytatás.)

A Divald ur féle könyv 96-ik lapján fenyő-
mag pergetőre Albákon felállítandólag 6000 fo-
rint van felszámolva. Mint hazafi és e részben
szakértő, igen helyeslem ugyanazon könyv 118.

lapján előjövő azon utasítást, hogy minden felhasználott erdőállapot évenként bevetendő és az elpusztított erdők is fenyő- és más magokkal, még pedig a topánfalvi hivatal erdőterületén, tán 10 évek alatt 997 hold bevetendő. Szakértőktől hallám tudakozódásomra, hogy nemcsak, hogy eddigelő semmit se láttak bevetve, hanem a felhasználott területekről az ágak, hasztalan tönkök sat. e mai napig el nem hordattak, s ennél fogva a természet segítségével ujlható sarjak is akadályozva vannak növésükben.

e) A bükkfa növekedése és használhatósága holdankint és évekint a bükkfa állapokban Diváld föltevése szerint 1 szabda ölbe állított meg, a mint tudom az 1862- és 1863-ik évi tökéletesen szakértő becsüsök pedig alig 0.75 szabda ölet állított meg, s hogy ez a valóságnak felel meg, tanúsítja azon környülmény, hogy a közlebbi években sokkal több fát kellett levágni, mint a mennyi terület az öles nevekedés számítás szerint kimértnek kell vala lenni. Ezen eljárás megszorult gazdánál helyeseltető ideig óráig, de a jószágigazgatóság, a mely Tordán s Fehérvárt satb. felállított faraktárookra és ottani építményekre egyenkint husz-harmincezer frtokat, ha nem többet beruházott, tehát folytonosan köteles 75,240 öl különböző nemű fát a rakodó helyekre kiszállítani, ezen kötelezősszerű hivatásnak eleget nem tehet, a tünik ki az eljárás kényszerűségéből, hogy a midőn 1870-ben a szép hivatalokat felállították, a nagyreményű számításokat megtették, vagy az erdőket nem ismerték, vagy azokat meg nem becsülték, a mi pedig nemcsak erdősnek, hanem nekem, mint nem selymecistának is bünnül lenne felróvandó.

f) Igaz, nem vagyok erdősz, hanem annyit mégis tudok, hogy a midőn 15–20 jól fizetett mérnökkel gazdám a kincstár érdekében dolgoztatok, még pedig azon célra, hogy minél sötétebben és célirányosabban az erdőszabályozások keresztülvihető legyenek, saját egyszerű eszem utmutatása következtében, a több tizezer forintokba került térképeket annyival inkább, mert kormányi és legfőbbtörvényszéki rendeletek is azt parancsolják, úgy kell elkészíttetnem, hogy azokon a mivelési és fanemek, patakok, hegyormok, hegyek s minden változatai a területnek láthatók, észlelhetők; a becslésnél és hitelesítésnél mintegy kézzel foghatók legyenek. Alig hi-

szem, hogy a míg az 1873-ik év folytán a szakértő és becsületes hitelesítő mérnök az elejébe adott egy néhány térképet, csak hogy a kincstárt a temérdek pénz kidobástól megmenthesse, néhányat nagy fáradság és önfeláldozással kijavította; egyetlen egy is lett volna czélnak megfelelően kikészítve.

g) Tény az, hogy a legközelebbi két év és a mostani termés és pénzbeli szükség miatt epochát képeznek birodalmunk történelmében, de épen ezért a hazafias igazgatóságnak és erdőszeti osztályoknak kötelemük lett volna a hazai környülményeket felejtve, ha fejléről jött is a rohamos rendelet, a drága és erőszakolt munkálkodásokra, mint szakértőknek visszairni, s különösen Diváld urnak felfejteni, hogy könyve 110-dik lapján 100 köbláb tűzifának ára Tordán 25 frt, Gyulafehérvárt 15 frt. M.-Mudasán 25 frt alig ha valaha lehet, ennél fogva hagyjanak fel a pazarló favágás építkezés és beruházásokkal, s csak annyit dolgozzanak fel és vessenek ki a piacokra, a mennyi a mindennapi szükségeknek és környülményeknek megfelel, a mennyi az adóföldbirtokosok egyik fő élelmi forrásuk a fa elő árusítás megbuktatását, vagy pedig a kincstár készleteinek rothadásra jutását maga után nem vonja.

En nem vagyok erdősz, nem hivatásom, s mégis rég gondolkozom ezen ügyen, s ha erdősz levék, 1872-ben bizonyosan teljesítettem volna hivatásomat, mert a fennebbiek erdősz- és kezelő hivatali kötelmek, s lám én értem ezt is, hanem nem értem én azt, hogy:

a midőn a maros-ujvári sóbánya hivatali derék főnök, biztos tudomásom szerint a tordai kir. faraktár vezetőt vagy tán épen az igazgatóságot felhívta a maros-ujvári sóbánya hivatali és egész sóvágótelep idei évi szükségletei fedezésére szükségeltető 2500, ha nem több ölfáknak a tordai vagy fehérvári raktárokból készpénz fizetés mellett ölet tán 14 frt 43 krokban kiszolgáltatni a jószágigazgatóság erdőszeti osztálya 15 o. é. frtokon alól ölet nem adta és a sóbányahivatal kénytelen volt 14 frt 42 krokon ölet szép fiatal és nem usztatott bikkfát Kolozsvárról vállalkozott Hutfles nevű kereskedőtől venni a melyeket én személyesen láttam, s bizony jobbakk a kincstáriénál és vízbe solia se usztak. A birodalom és a kincstár biztosította és fizeti kamatait

az erdélyi vasutaknak, s ezek mégis a kincstár fája és köszeneré nem is néznek; börtönök, intézetek, hivatalok, törvényszékek a kincstár és állam pénzéből állanak fenn, sehol se látok én s más se egy darab fát is a kincstárból felhasználtatni, kivéven azon viztelte és kemenczén száritott fát Tordán, melyet január közepén, ha jól emlékszem a vendéglőkbe és törvényszéknél látam, ha jól emlékszem 11 frt árért a kemenczében susorékolni inkább, mint égni. Ha az ilyen eljárás erdősz tudomány, akkor nem bánom, hogy nem tanultam meg, hanem, mint hazafi és adózó mégis legyen, megkívánám, hogy a szakértő erdősz, a ki egyszersmind derék hazafi kell, hogy legyen, szoba hivatalnok, beureacrata ne legyen, legfőbb előljárója és fogyasztó nép között nyíltan és bátran forogjon, s minden percet felhasználva tudja azt, a mi hivatali köre és hivatása előmozdításához szükséges, de egyszersmind eszközölje is azt, az erdősz felfogásom szerint, mint államhivatalnok az államnak gazdája, a gazda pedig soha meg nem él különben, ha azt, a mit természet ölesön nem természetzi és akkor nem árusítja el, a mikor annak ideje, hanem az ilyen étellel bizon urizálás össze nem fér, s igen helyesen tenné mindenki, ha a mint főnöküket tán január havában Tordán látam hosszú száru csizmában és rendes polgári öltözetben a farakodó helyre kimenni, ők is kimélet és különbség nélkül hivatásukhoz tartozó minden teendőket időre való tekintet nélkül végezzenek és pedig többet, mint a kötelesség előir, mert az egyszerű nép száján levő szójárás azt szabja mindenki elejébe: oda munkáij a honnan élsz.

(Folyt. köv.)

Mi hír külföldön?

— A francia nemzetgyűlés f. hó 12-kén újból megkezdvén működését, azelőtt való napon csaknem mindenik párt konferenciát tartott követendő eljárása módozatát állapítván meg. Ezek közül csak a republikánus baloldal értekezletéről emlékezünk meg, melynek elnöke jeles beszédben vette bírálata alá a különböző pártakat, s általában a helyzetet. Azt mondja: „hogy a monarchista pártok valamennyije lejártá magát, a jelen és jövő csak a köztársaság lehet. Az orbánismusnak, még a

TÁRCZA.

A test művelése.

(„Hogyan boldoguljunk“ című ujan megjelent műből. Írta: dr. Mathews Vilmos fordította Poligén, kiadja a „Franklinterület.“)

(Vége.)

Igaz hogy voltak emberek, kik nyomorult egészség mellett is halhatatlan dolgokat teljesítettek. Nagyszerűek és hősiések voltak a „testben gyenge“ Sz. Pál vívmányai; a vak Miltonéi; Pascaléi, ki tudvalevőleg tizen-nyolcz éves korában már rokkant volt; Johnsonéi, kieg teströcsöt cipelt csüggedetlenül az életem keresztül; a kicsiny és sánta Nelsonéi; a göthös Channingéi; a halvány Lawrence-éi, ki gyenge gyomrának napról-napra súlylyal mérte a kenyeret. Igaz, — hogy Caesart a nehéz-kór gyötörte és sohasem tervezett nagy csatát a nélkül, hogy görcsöket ne kapott volna; hogy nagy Suwarow, csizmában, alig haladta meg az öt lábát; hogy Pope, — pupos hátú és rokkant volt; és hogy Aristoteles törpe volt testben, bár óriás lélekben. — De ezek ragyogó kivételek, melyek a szabályt csak bizonyítják, s az általános tény megmarad, hogy a kemény és szívós izmú, a ruganyos idegű és a jó izüen evő ember az, ki az élet nagy munkáját teljesíti: — Scott, ki férfias alakjával; Brougham, a fizikai kitartás emberfeletti hatalmával; Franklin, ki hetven éves korában csak úgy táborozott canadai útjában, mint a legkeményebb husz éves ficzók; Napoleon, ki négy órát aludt és huszat töltött a nyeregben. — Ritkán részesül a világ oly látványban, mint az 1693-dikiban Neerwinden mellett, Németalföldön, midőn ama százhuszezer ember közül, kik egész Európa zászlai alatt vezéreltettek, a leggyengébbek voltak; ama pupos törpe, ki a francziák tüzes támadását siettetette, és amaz aszkóros csontváz, ki Anglia lassu visszavonulását fedezte.

Még a legnagyobb költők is azok voltak, kik Burns atheletai testet egyesítettek az Aeoli bangokkal, kik ép oly jó emésztéssel voltak megáldva, mint agygyal. Aeschylus nemesen harcolt hazájáért Salamisnál, és a trombita, mely honfitársait azon reggel harcra hívá, még mindíg harsog versében. Chaucer kemény lautos vala, ép oly kész vivni, mint irni; s midőn némely londoniak igaztalansággal vádolták, testét is előkészíté — vitához. Nincs az a hivatása, melyhez ne volna szükséges azon nyakas erő, azon testi ruganyosság, mely nélkül minden szellemi művelés, csupán a csalódások és keserőségek előkészülete. Kétszeresen nélkülözhetlen azonban a jó szervezet az iskolázott mesterségekben. ... Semmi egyét nem veszi igénybe, nem próbálja meg, nem meríti ki az élet-erőt annyira, mint a szellemi erőmegfeszítés. Azért a gondolkozónak, akár a törvényteremben, akár a széskéken, akár a szerkesztői irodában stb. izmosabbnak vállasabbnak és keményebbnek kell lenie, mint az ekét tartó vagy az ácsgyalut toló embernek. — Legyen a löfegyver bármi jó: a könnyű golyót nem löki meszire. Súlyos emberek, valamint a súlyos golyók, legtöbbet hajtának végre s a csatát utoljára is ezek nyerik. Nézzük Palmerstont, ki nyolczvan éves korában a birodalom kormányát harmincz éves ember erejével kezelte! — Nézzük Lord Broughamot! Hogy a király sohasem hal meg és hogy Brougham sohasem alszik, elismert dogmák voltak. Azt hinné az ember szívósságáról, mely majdnem kilenczvenéves koráig jellemezte, hogy fia volt az öreg. Keppoch-i Mc Donald, skót főnöknek, kiről azt mondják, hogy midőn egyszer törzsével kinn táborozott, kirugta fiának feje alól a párnát, mit az hóból feje alá rakott volt, kinyilatkoztatva, hogy „a fiatal gazember, elsatnyult anyámasszonyosságával még szeggyent hoz a törzsre“.... Brougham élete szakadatlan lánczolatát képezi a törékeny test feletti győzelmeknek. Mondják, hogy egyszer hatnapon és hat éjjelen át dolgozott egyhuzamban, száz negyvennégy órán keresztül alvás nélkül, aztán lerándult Lon-

donból a vidékre s aludt szombat estétől hétfő reggelig és visszatért munkakészen oly üdén és oly ruganyosan, mint valaha. Nem roppant előny-e ily munkálkodó szervezettel birni bármily hivatásban is?

Visszont, mit érnek a ragyogó tehetségek és pompás nevelés egy fiatal embernek a férfikor küszöbén, ha gyenge szervezete van? Annyit mint Ulysses írja a kérők kezében. Az élet szinkörébe, hogy szembeszálljon annak kemény tusáival, hogy kiállja annak súlyos ütéseit, hogy kitartó legyen annak hosszantartó vállalataiban, hogy legyőzze annak dühös ellenzéseit, — aszott „nyápicz“ testet, gyengeségtől reszkető és fájdalomtól bémult tagokat hoz. A gyenge rendszert még saját szellemének pusztá működése is lenyomja a betegágyra. A szellem tulságosan erős, kalitkájához képest. A kard elviselte hüvelyét. Hallja a trombitát harsogni, a készülődés tevékenységének zaját, lelke „övedzve van és kész az ütközetre“, — de teste nem bír felemelkedni, hogy helyére álljon. Süriően követik egymást az alkalmak, melyekben hasznossá lehetne; de ő valami lenyomó gyöngeséget érez, mely láthatlan ellenben ereibe mászik s szívének éltető véréit iszsza, és ő nyomorultul elteng, mint Ivanhoe,* nem lévén képes egyetlen tetre, melynek eredményén függ minden legdédélgettebb reményeinek teljesülte.

Horace Mann, egy levelében egy jogásztanulóhoz, helyesen jegyzi meg, hogy az egészség tékozlója leggonoszabbja, „Bizonyos vagyok benne“, folytatja „hogy kétszer annyi munkát végeztem volna, jobban is, könnyebben is, hogyha huszonegy éves koromban annyit tudtam volna az egészség törvényeiről, mint most. Az iskolában megtanítottak a bolygók minden mozgására, oly gonddal, mintha azok azon veszélybe forogtak volna, hogy kisiklanak pályáikból, ha én nem tudom utjokat nyomozni; de saját magam szervezetről és saját testem egészséges funkciót szabályozó feltételek fe-

* Walter Scott hasonczimű regényéből ismeretes. P.

nagyobb körökben is csak kevés hive van. A bonapartismus örökre meghalt; mert mindannyiszor európai inváziót hozott az országra, és konfiskálta a szabadságot. A legitimitásnak van társadalmi jelentősége és befolyása, mert miveltség által kitűnő képviselői vannak; de politikai befolyása semmi. Nyugtalaníthatja, felzavarhatja a társadalmat; de azon uralkodni nem képes többé soha. Az egész nemzet zömét képező értelmes és hatalmas közép osztály határozottan a köztársaságé. A viszonyok ilyen képe azonban nem szolgál akadályul s Broglie herczeg machinációit tovább folytatja. Most a választási törvényt akarja minden áron napi rendre tűzni ki, melynek következtében 4—5 millió francia republikánus vesztene el választási jogát.

Spanyolországban f. hó 13-án megalakult az új kormány. Ámbár a kinevezést közvetlenül megelőző napokban általános volt a kívánság, hogy kibékíttessenek a különböző pártok: az új kormány mégis rossz hatást tett az országra. Tartományi kormányok, s más nagyobb hivatalnokok mondtak le hivatalaikról, mihely tudomására jöttek az új miniszterek kinevezetésének. Hírszerint az új kormány el lenne határozva, elfogadni a lemondásokat, s erélylyel lépni fel, ha a körülmények kívánni fogják. A spanyol pártok állására nézve Rivero republikánus figyelemre méltó beszédet tartott, melyszerint Spanyolországban csak köztársasági párt létezik. A szegény kintlított ország érdekében óhajtanók, hogy úgy legyen, de nem hihetjük, különben a kormány kiáltványt bocsátott közre, melyben az összes szabadelvűek támogatását kéri s igéri, hogy a rendet erőlyesen fenntartani fogja, a karlista háborúnak gyorsan véget vet, és szolid pénzkezelést fog behozni. A kormány új követeket nevezett Bécs, Berlin és Lissabonba.

— **A városi képviselő-testületnek** folyó hó 18-án tartott ülésében, az interpellációk egész árával ostromolták a polgármestert. Legelőbb m. Bodolla János képviselő ur interpellálta a felől: van-e tudomása arról, hogy a határukak a szomszédok által sokhelyt nagyon megszükkítettek, s némelyek teljesen is elfoglaltattak! s ha igen, tett-e lépéseket ennek helyrehozatalára stb. A részletesen adandó feleletre 45 nap tűzetett ki. A panasz általános az utak foglalásáról, névszerint a kath. temető felett elvezető utat, mint mondák egy szomszéd egészen bekebelezte.

2-ik interpellációja a nemes telkeken nagymérvben megkezdett, korcsomároltatásokra vonatkozott, mely a város jövedelmét nagymértékben csökkenti. Ez ügy tanulmányozására, s lehető orvoslására való vélemény adásra is 45 nap jelöltetett ki. Ez egy régi baja városunk-

lól mély tudatlanságban hagyattam. Semmi sem lehetett volna esztelenebb. A következés az volt, hogy még iskoláim bevégezése előtt megrokkantam, s hogy azóta sohasem volt egy jó napom, A mi munkát azóta végeztem, az hátralévő éveim számának rovására történt, — a mi elég tönkrejuttató eljárás. Az utóbbi huszonöt év alatt egészségem és életem az orvos iránti engedelmességtől függött, és ha az egész idő alatt, mint az írlandi mondaná, egy hónapig úgy éltem volna, mint más emberek: két hét alatt meg lettem volna halva.

Nesajnálja tehát senki, se az időt, se a pénzt, mely bármi módon anyagi egészségét gyarapítja. Az élet mai nap oly gyakran lázszzerű oly gyors és pihenés nélküli, hogy az ernyedés és végképeni kimerülés hallatlan nagy. Soha ezelőtt nem voltak az emberek a telhetetlen becsvágynak annyira martalékai, vagy korbácsoltattak oly kegyetlen tevékenységre, mint a tizenkilencedik század a második felében. — A mi öl, az a sietés. (Itt is the pace that kills) Szükségünk van tehát mindazon erőre, mindazon egészséges „animalizmus“-ra, mely a szórakozás, és gyakorlatok és játékok által küzdéshez erősít. Igaz, hogy az üzlet vagy hivatal, vagy ipar emberének inkább van szüksége egészségre, mint erőre. Nem szükséges a bajvivő izmai-val dicsekednie. Nem szükséges Heenan-nak vagy Spartacus-nak lennie; nincs szüksége tíz mázsát emelnie vagy huszonnégy óra alatt száz mértföldet gyalogolni. A mire legtöbb munkálkodó embernek szüksége van, az az egészséges szervezet, a testnek azon állapota és az életerő azon mennyisége, mely képesíti őket hivatásuknak a legnagyobb könnyűséggel és a legtöbb haszonnal megfelelni. Igaz az is, fizikai képesség nagyobb mérvben szükségeltetik egyik hivatáshoz, mint a másikhoz. De nélkülözhetlen mindannyihoz, és főképp a vezérséghez; a ki pedig annak hiányában van, sohasem remélje a parancsnokság elnyerését.

nak, mely végleges megoldását alkalmasint csak a régélék megváltásával nyerendi, — de legalább arányosítani addig is lehetne.

Az igaz, hogy ha minden iparág oly nagy lendületet nyert volna, mint ez utóbbi időben a pálinka-árulás, úgy városunk fölvirágzását jósolhatnók, így pedig a nép süllyedését.

3-ik interpelláció, a levéltárban lévő nagyszerű rendtelenséget tüntette fel, melyben bajjal lehet a kereset okmányokat megtalálni, sőt abból igen fontosok: mint p. o. sörtermelési jog biztosítására vonatkozó is eltévedt. A válaszban mentségül fölhozott: a levéltárnak ez utóbbi időben többszöri költöztetése, a volt levéltárnok hosszabb betegeskedése. Remény van, hogy a munkaképes új levéltárnok rendezni fogja, kivált ha segítséget is nyrend, mire a Tanács föl is hatalmaztatott.

Azután Szöllősi Samu bizottmányitag tett az iránt kérdést, van-e a polgármesternek tudomása arról, hogy a polgári iskolában szükségelt tanszerek és könyvekre, az iskolaszék rendelkezése alá adott pénzből mintegy 400 forint hiányzik? Fölvilágosításul adatott, hogy ez ügy ki derítésére az iskolaszék egy nyomzó bizottságot rendelt ki, s miután ez munkáját bevégezte, az eredmény a képviselő elébe fog terjesztetni. Ezen kezelés kellemetlenül lepte meg a képviselőket, s mindenki feszülten várja ennek mielőbbi tisztázását.

A rendőrfőnököknek is jutott egy interpelláció az iránt: hogy a város rétjén egy hold föld ki engedelméből szántatott föl dinnyésnek; miről a rendőrfőnök tudomása nem lévén, felelete beadását a jövő ülésre igérte.

Még egy végső interpelláció is utba indult, de elhalasztatott, míg a kérdéses ügyben a jogügyi bizottság véleményét ad.

Ezek után ment át a gyűlés a kitűzött tárgyakra. Előbb a múlt évi zártszámadás tárgyalatott le. Ezen zártszámadást a gyűlés elfogadta. Egybeállítására nézve jövőre ajánlatott, a különböző című bevétek és kiadások külön kimutatása; részletekbe azért nem elegyedett a gyűlés, mivel egy bizottság az egész ügykezelésre rövid idő alatt ugys kimerítő véleményt fog adni.

A számadás megvizsgálására kinevezettek: Vályi Károly, Bihari Sándor és Szöllősi Samu képviselők.

Az iskolaszékben üresedésbe jött 5 állomásra szavazás útján megválasztattak: Vagner Frigyes, Pátrubány Miklós, Csiki Gerő, Derzsi János és Gombás József képviselő urak.

Hosszasabb vitát idézett elő annak eldöntése, hogy a köburkolat ez évben a város mely részén folytattassék. Megállapodás lett: hogy első sorban a piac és Deák-Ferencz-utcában szabályoztassék a víz-folyás és tétessék kövezet és járda a vasút-felé járhatóvá; azután, vagy ha lehet együttesen igazittassék ki a Fazakas-utca. Az ezekre vonatkozó mérnöki terv beváratik. Z. Dr. Knöpfher Vilmos urnak azonajánlata, hogy a Transilvaniaelőtt a járdát maga költségén fogja kezdeni kövekből kirakatni: örvendetes tudomásul vétetett. Bár követnék többen példáját, főként a piaczori nagyobb házbirtokosok közül.

Vegyes hírek.

— **Adakozás** az egerbegyi tűzkarosultak javára. Az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank hivatalnokai az egerbegyi tűzkárt szenvedtek javára gyűjtést rendezvén, bátor vagyok annak eredményül 105 frt 60 krt illető helyre juttatás végett kézbeesíteni. Ez összegbe adakoztak: Z. Bodola János 5 frt, Szász Róbert 5 frt, Gödner Nándor 5 frt, Dr. Kornhoffer Lajos 1 frt, Mentovich Elek 1 frt, Nemes József 1 frt, Benedek Albert 50 kr, ifj. Antal Ferencz 1 frt Schatz Henrik 50 kr, Horváth Gáspár 2 frt, Endes Gábor 1 frt, Gyárfás József 1 frt, Burdás Alajos 1 frt, Szolga Miklós 1 frt, Biás István 1 frt, Dájbukát Gergely 1 frt, Szőlősi Sámuel 2 frt, Budai János 1 frt, Petelei István 1 frt, Dósa Pál 50 kr, Nagy János mészáros 1 frt, Almási Lajos 1 frt, egy apa 10 kr, Antal János 1 frt, egy valaki 10 frt, egy valaki 5 frt, egy valaki 5 frt, Tauszik Hugó 2 frt, egy magyar 5 frt, ifj. b. Kemény Domokos 12 frt, Macskási Ferencz 3 frt, Illyés István 2 frt, egy valaki 2 frt, gr. Teleki Domokos 5 frt, báró Kemény Gejza 5 frt, báró Huszár Károly 5 frt, idősb gr. Teleki Sámuel 5 frt, dr. Csiki József 2 frt, Dr. Scheicz Antal 2 frt. Összesen 105 frt 60 kr. Tisztelettel maradok, Szász Róbert. — A tegnapi postával elküldöttük b Kemény György főispán ur ő méltóságához.

— **Hymen.** Lapunk főmunkatársa ügyv. Kuti Albert f. hó 16-án tartá esküvőjét Háromszék, Torja helységében, Bernáld Elek odaváló földbirtokos bájos leányával Bernáld Ilka kisasszonnyal, a fiatal pár hétfőn már városunkba érkezett. Boldogságot kívánunk a fiatal párnak.

— **A „Vasárnapi Ujság”** május 17-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Broglie herczeg a francia miniszterelnök (arczképpel). — Két költemény, Pásztoitól. — „A fehér lilom.” (Történeti rajz). — Persa temető (képpel). — A holtestek elégetése (képpel). — Az állatok harca. — A nemzetközi kereskedelem és közlekedés s eszközeik, II. — Utazás a tenger alatt. (Regény. képpel illusztrálva.) — A alföld fővárosáról, II. — Modor. — A tápió bécskei csata. — Még egy adat Kossuth születési évéről. — A hétről (Tárca.) — Egy

veleg stb. A „Vasárnapi Ujság” ápril—juniusi évnegyedi folyamából, melyben az „Utazás a tenger alatt” című képekkel illusztrált regény közlése megkezdett, még néhány teljes számú példány kapható; előfizetési ár évnegyedre 2 forint,

Dürüczkölő.

Hogy a mi szélsőbalunk meg következetesség tűz és víz: annak hangosan szóló bizonyítványát elbeszélni van alkalmunk ismét. „Épen egy éve — írja a „Ref.” — hogy a szélső ellenzék az ingyen jegyek ellen mennydörgött a képviselőházban, s szigoruan meg is hagyta a képviselőháznak, hogy a kamatbiztosítással segélyezett társulatoknak tiltsa meg az ingyenjegyek oszthatását. Azonban azóta egy egész év telt el. A szélső ellenzék május 17-re országos népgyűlést hitt össze, s noha most a deficit sokkal nagyobb a múlt évinél, mégis a központi ellenzéki kör kérte a közlekedésminisztert, hogy rendelje meg a vasutaknak, hogy az ellenzékiek számára legalább is fél áron adják a vasuti jegyeket. Mit tehetett volna mást a miniszter, minthogy a képviselőház határozatára utalva megtagadta a kérelmet, s egyszersmind figyelmébe ajánlotta a küldöttségnek azon beszédet, melyet a szélbal egyik profétája, Simonyi Ernő tartott volt az ingyenjegyek ellen.” Hogy már a vasárnap tartott népgyűlésen a szélsőbal az ingyenjegyek mellett nyilatkozott-e, nem tudjuk, valamint azt sem, hogy nem bizta-e meg Simonyt, kérvényt nyújtani be e tárgyban, hanem a menynyi eszük van a mi szélbaliainknak, sok hóbert kitelik tőlük.

* * *

— Volt-e uramöcsém a Clotild asszonyság jóstermeiben? mondjon nekem valamit ez ujkori Pythiáról a magyar Lenormandról.

— Sajnálva kell értesítenem urambátyámat, hogy az őt környező nemes cercléből kimaradtam, még pedig azon okból, mert midőn ittlétét megtudtam, a policzia már utalput kötött talpára. Pedig egy dolgot szerettem volna megtudni jövőmről.

— S mi lehet az, ha szabad kérdeznem.

— Én biz azt kérdeztem volna meg tőle, hogy lesz-e belőlem püspök vagy pensionatus generális.

— Már ugyan, hogy lehetett volna illetet kérdenie! hiszen arra, hogy valaki püspök lehessen, megkívántatik, hogy előbb plébánus legyen; pensionatus generalis sem lehet az, a ki wirklicher freiter még sem volt: uramöcsém pedig egy olyan vastag nyaku kalamista, a ki még a honvédség alól is kimanovirozta magát.

— Se baj urambátyám! jósolt ez a Pythia ittlétében ennél még nagyobb dolgokat is. Hogy csak egyet említsek: egy fiatal sima arcú ismerősem fogta magát, s nőnek öltözködve a mindent látó és tudó bölcshasszonyság elébe állott jövőjéről értesüendő. A tudós Clotild ilyen kilátást nyitott jövőjéről: kegyed szép gyermek, korán fog férjhezmenni, s boldog házasságban épen nyolcz gyermeket fog a világra szülni. Már én így okoskodom kedves urambátyám, hogy ha abból a hamis kópéből feleség és anya lehet, miért ne lehetne belőlem is püspök vagy pensionatus generális. A publicum jót nevetett a jóslatra, de azért — mint biztosan állítják — főrangú hölgyek és szolgálók, dandik és napszámosok nagy csoportokat képezve tódultak a jósbadarságok meghallgatására. Annak a Clotildnak nagy fejésteheze az emberi hiszékenységre.

— Látja uramöcsém! a lapok mégis azt vitatják, hogy hiábanvalóság a felnőttek oktatása.

* * *

Ha Makkai Domokos ur a Bethlen-főtanodánál a historia rendes tanára a historiai számokat is oly jól tudja, mint a „Székely Hírlap” előfizetőinek számát, akkor szörnyű nagy bakkokat lehet tanítványai előtt. Azon esetre, ha netalán még ezután is szüksége volna lapunk előfizetőinek számára, tudtára adjuk, hogy a „Székely Hírlap”-nak nem szűzötvén, hanem négyszáz előfizetője van. Nem nagy szám ugyan, de mióta az enyedi gazdálkodási ügyeket szellőztetjük, előfizetőink szaporodnak.

Felvilágosító észrevételek a n.-enyedi ref. főtanoda ügyeire nézve. *)

A „Kelet” megbízható referensének azon jó indultu tanácsát, hogy aki azt akarja, hogy róla hallgassanak, ő is hallgasson, örömet követtem volna, nem ugyan azért, mintha a referens könyörületességét igénybe venni szándékoznám, hiszen a „Kelet” hallgatásom dacára is annyi nem érdemlett gyanusítást szórt elleneim,

*) E czikk „Hegedüs János a n.-enyedi theol. professor” aláírással van szerkesztőségünkhez beküldve. Nagyon hűtelen saforai volnánk a sajtónak, ha az igazság elnyomására bár mely kis mértékben segédkezet nyújtani hajlandóknak mintakoznánk; ellenkezőleg nemcsak az oly fontos közügyben, minő Bethlen-főtanoda gazdálkodási ügye: még a kevésbé jelentékeny ügyekben is az igazság győzedelmére törekszünk. Ezért készséggel megnyitjuk lapunk hasábjait a beküldött czikknek fenntartván magunknak mindazonáltal azon jogot, hogy az czikk azon passusaira melyekben félre értünk és melyekben igaztalanul vádoltatunk, észrevételeinket megtehessek.

Szerk.

hogy több méltatlanságot bajosan követhet el rajtam hanem, mert ártatlanságom tudatában lelkiismeretem nyugodt volt, s azon erős meggyőződés élt még eddig bennem, hogy utóvégre is ez a szándékosan és rendszeresen elmérgesített ügy, minden hírlapi felelősgötés nélkül is tisztára fog derülni, s annyiféleképp megtámadott becsületem és becsületünk kellő elégtételt fog nyerni; különben is fájdalom! nálunk annyira napi renden van a legmocskosabb jellemeket is a hírlapok hasábjaira hurcolni, s még mielőtt elégséges és bebizonyított tények szólnának, idő előtt elítélvi, hogy már nem is igen tartjuk szükségességnek minden gyanúsításra visszafelélni, s a közönség is megszokta már azokat kellő értékre redukálni. Szomorú jelei mostani állapotunknak! — Mondom, hallgattam volna, de a „Székely Hírlap“ dürczkölőjének (1874. 33. 34. és 35. sz.) gyanúsításai oly fájdalmasan érintettek, hogy lehetetlen volt fel nem jajdulnom. Az említett lap szerkesztője, serdülő ifjúságom óta egyik legjobb barátom, kivel annyi derűs és borus napokat éltem keresztül, ki előtt eddigi életem egy nyitott könyv volt, melyben tet-széso szerint olvasható, néhány hónap lefolyása alatt rossz „akaratú ellenségeim egyoldalú információjának hiteelt adva, a nélkül, hogy valaha valami kérdést intézett volna hozzám, vagy legkisebb felvilágosítást kért volna tőlem, régi, netalán jó véleményét megváltoztatva, olyan gyanús színben állít a közvélemény ítélőszéke elébe, hogy ennek olvasásakor ártatlanságom érzetében felháborodva, elhatározám, hogy válaszolni fogok. — Lássuk tehát az egyes főbb tényeket.

A fő sulyt úgy látszik arra fekteti, hogy a nepotizmus ágas-bogos fáját az enyedi főtanoda kebelébe beültettem, s az így tömörült atyafiság a vagyonekezők részéről történt mindennemű rendtelenségeket elnézte, sőt elősegítette. Ez reám és reánk nézve teljesen alaptalan vád, ugyanis:

Tatár Sándor — nagyon közeli rokonom Ádámról és Éváról — még akkor lett udvarbíróvá, midőn én vásárhelyi professor voltam, 1857-ben, Szabó Ferencz 1864-ben, midőn a tégl- és cserépgyár, fűrészmalom pusztulóban volt, állíttatott be az iskola szolgálatába; de álljon elő az az ember, aki szemembe azt merészelje állítani, hogy én avagy csak ajánlottam is őt, ellenkezőleg igyekeztem lebeszélni ezen lépésről, mert előre láttam, hogy kellemetlenségekkel kell közködni. — Kovács Ödönt, miután a 4-ik theologia professzorság halaszthatatlanná vált, mintakori rector, előleges megbeszélés után én hoztam szóba, az igaz, de kérdem volt-e az előjáróság akkori tagjai közül avagy csak egyetlen-egy is, ki ellene szót emelt volna, és nem egyhangulag választotta-e meg az egyházi főtanács ötlet ezen tanszékre? És kérdem, méltatlanul-e, talán csupán az én korteskedésem folytán? sőt lehetett volna-e azon időben az ajánlkozók közül nálaánál méltóbb egyént választani, ki Európa leghíresebb egyetemeinél három évi szorgalmas tanulmányozás után a theologiai tudományosság színvonalára küzdőn fel magát, Leydában kétségekívül a legtiszteltebb és tudósabb tanári kar által doctori diplomával tiszteltett meg. Igaz, Kovács Ö. azután vejemmé lett, de hiszen ez a gondviselés műve, s Mentovich is részesült ép azon örömben, hogy egyetlen leányát vele ugyan azon tanodánál szolgált fiatal tanártársa oldala mellé elhelyezve lássa; és emlegette-e valaha valaki neki a nepotizmust? És Kovács Gyula meghivatott a főtanoda mellé erdősnek még a Kovács Ö. professorrá választatása előtt, tehát nem a Kovács Ö. ajánlatára, hanem igenis, melegen ajánlották néhai Kasza insp. professor és Herepei Károly tanár és erdőfelügyelő, s igaza van Mentovichnak, pártoltam magam is; mert nagy szükségét éreztük, hogy az iskola legnagyobb, legföltet-tebb kincsének kezelése, mely azelőtt elhanyagoltan kezeltetett, sőt prédául volt kitéve, becsületes és szakavatott kezekre bizassék.

És Kovács Gyula, ki az erdőszi Akadémiát, mint annak egyik legjelesebb növendéke, kitűnő érdem fokozattal végezte, s az államvizsgát is fényes sikerrel kiállotta, bárha nekie az állami szolgálatban igen kecségető kilátásai nyíltak, a mi kérésünkre az iskola főerdősi állomását elfogadta, s azóta szinte négy év lefolyása alatt köteleességét oly hiven, lelkiismeretesen, utasítását az utolsó pontig szem előtt tartva, az oly iskola nagy hasznára folytatta, miszerint az előjáróság s annak egyes tagjai részéről is csak elismerésben részesült Rendes naplója kifogástalan, számadásai a maga idejére hibátlanul, pontosan s oly műértőleg elkészítve, hogy egy tekintélyes előjárósági tag nyilatkozata szerint, azok minden kritikán felüliek. És Kovács Gy-t mégis állítólagos hivatali hűtlenségért a revidáló bizottság ajánlatára hivatalából felfüggesztetvén, a Gazda gondnok ur pedig, mert szolgálata az iskolára nézve károsnak és veszélyesnek nyilvánult — egyszerűen elbocsátotta. És mi lehet Kovács Gy. azon nagy bűne, mely miatt akkora gyalázat érte

elmondom röviden, hogy tudja még Mentovich is, ha még nem tudta, s tudja meg a közönség is. A honvédség számára első kézből vásárolták régebben a fát az iskolától, de a mult évben azon fel sőbb rendelet következtében, hogy lífferansok által szerezzék be, többé nem volt szabad első kézből vásárolni. Vállalkozók ajánlkozak 15—16 o. forintért, de ezt a honvédparancsnokság igen borsosnak találva, miután az iskola pénztárnokát is a vállalkozásra felszólították, de ez a szolítással járó fáradság és költsékezés miatt elutasította, felszólították Kovács Gy-t, hogy vállalná magára a szolítást, ő szíveségből el is vállalta azon feltét alatt, hogy miután egy iskolai ől fának határozott ára 11 frt, a raktárból való elszállítás ölenként 1 frt, számítsa reá maga a honvédparancsnokság, hogy stempelre s netalán egyéb kiadásokra még mennyi szükségeltetik? úgy találták, hogy ölenként 20 krt, összesen tehát 12 frt 20 kr o. é.

Ezen összegbe még nem is számított belé azon 64 frt kamatja, melyet Kovács Gyulának bánatpénzképp kellett a maga zsebéből betenni. Ebből látható, hogy Kovács Gyula bizony egy krt sem rakhatott zsebre a superplusból, és mégis magára vállalván a szolítást, szál litott a honvédség számára 55 ölet, csupán azért, hogy utasításában tisztán kifejezett azon kötelezettségének, hogy az iskola fájának igyekezzék piacot keresni, megfelelhessen, és hogy a lífferansok által netalán más helyről az iskolai fa rovására behozandó fa behozatalát meggátolja, és így ezen az uton is az iskola pénztára részére 600 forintnál többet biztosított. Itélje meg maga Mentovich és az ezen cikket olvasó közönség, ha valjon elcsapatást érdemlő bűn volt-e ez a Kovács Gy. részéről? Hogy a vizsgálóbizottság, mely előtt K. Gy. ezen dolgot okmányokkal bebizonyítva felfejtette, nem találta bűnnek, bizonyos onnan, hogy jelentésében egy szót sem emlíkszik erről, hanem tetszett, nem tudom mi okból, a vizsgálóbizottság munkálatait felülvizsgáló comissionak ezt az ügyet mégis szőnyegre hozni, és elhallgatva a K. Gy. felvilágosító észrevételét, egyszerűen csak úgy referálni, hogy K. Gy. eladta az iskolai fának ölet 12 frt 20 krral, s a pénztárba csak a meghatározott 11 forintot fizette be ölenként, tehát hűtlenség. Valóban hűtlenség is volna, ilyen felvilágosítás mellett, azonban, melynek igazságáról kezeskedem, nem hiszek oly ítélő bírót, a ki a K. Gy. eljárását bűnnek keresztelné, sőt hiszem, hogy Mentovich is, ki úgy látszik a revidáló-bizottság jelentését reprodukálta, így tudva a dolog állását, más véleménynyel lett volna.

(Folyt. köv.)

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-ik évi május 18-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

II. Tanács polgári ügyekben.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Frandefir Mária Frandefir Demeter s t. e. számadás tétel, Pataki László s t. Losontzi János e. 28 frt 60 kr, Serbán Sándor György János Miklós ellen 24 frt, Grün Izsák Hersch Mózes e. haszonbér, Iszlai Elek Nagy János e. vételár visszafizetés, Leugyel Péter özv. Ferenczi Györgyné e. 16 frt 25 kr, Barabás József Bíró Lukácsné e. 226 frt, 44 kr, Boldizsár János Bodor Lajos e. 32 frt, Velchner Mihály Mendel Farkas e. 120 frt, Deák Mihály Kosch György szesz gyár-társulat e. 171 frt 60 kr, iránti perök.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Lemhenyi Ferenczné Afra Ágnes id. Afra Ferenczné szül. Kovács Éva és társa e. közös hagyaték megosztása, Sterchli Strul Zisu Löbel e. 42 $\frac{1}{2}$ arany, Andreu Popa Maskaru Bomba Antal e. 40 frt, Bajás György Varga Ádám e. 66 frt 66 kr, Jákob József ifj. Unguresan Juon e. 16 frt, s járuléai, Dáskel Stefán Bernád Dávid ellen 124 frt s járuléai, Stebián Pija Valabe György hagyatéka e. 54 frt, Mohai Sándor Dr. Reiner Zsigmond e. 40 frt iránti perök.

Istvánfy Pál k. t. r. bíró által.

Láhni Dániel Teitelbaum Hermann e. egy hordó, Sipos István Marosi István e. 100 frt, Popa Juon Popa György e. som. visz. h. Basa Gergely Konya György e. 31 frt, Ignác Jakab Mariánu Andreu e. 80 frt, Grün Izsák Harsán Saveta ellen 120 frt, Jári János Kerejman Petru s t. e. haszonbér hátralék, Demeter Máriskó Piroska Gergely e. 15 frt kötbér, Schandt Ede Gellner József e. 42 frt 7 kr, Schnell Károly Izsák Eufrosina ellen 45 frt 85 kr, Teutsch József Bak István e. 130 frt 30 kr, Timisán Petrucz Ignác Juon hagyatéka e. 30 frt s járuléai iránti perök.

Illyés Károly k. t. p. bíró által.

Utczás Sámuel Perlaki Dániel hagyatéki tömege és

Halmen Dániel e. vételár felosztása, Gräser Mihály Munteanu János kártérítés, László János s társai László Jánosné Silló Mária e. osztály iránti perök.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. bíró által.

Fanka Dénes Rózi tolvajság, Balázs Bertalanné sulyos testisértés, Balázs János testisértés, Bukur Grága bántalmazás, Zumsa Simon sikkasztás, Dajka János s t. testisértés, Suta János s társai iránti bűnügyök.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Bakó Sándor életbiztonság, Kellner Péter testisértés, Dogoriu Nicolái becsületsértés, Nagó Mihály becsületsértés, Hatos József s t. közérköcsiség, Gyenge József s t. becsületsértés, Fogarasi Györgyné becsületsértés, Roth György becsületsértés, Deák Kirilla testisértés, Krauss János becsületsértés, Pais Mózes gyilkosság, Bács Simon János s társai nehéz testisértés, Salmen Márton család iránti bűnügyök.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Kirilla Gligor s társai tolvajság, Nyiron Urdea lopás, Nicolái Russu közhivatali köteleesség, Gergely István s társai testisértés, Földi Sándor s t. testi- és vagyonbiztonság, Marcsán János közhivatali köteleesség, Roth János lopás, Nyisztor Juon sikkasztás, Juon Bojta s t. lopás és közintézkedés, Oua Jósif Marcu lopás, Sibisán Juon sulyos testisértés, Vlad Opre Vlad sulyos testisértés, Andre György tolvajság, Juon Radu s t. közintézkedés, Maieruti Juon becsületsértés, Kapitánu Juonika s társa testisértés, Tyoku Leon tulajdon s becsületbiztonság, MáNyicolái s társai emberölés iránti bűnügyök.

Antalfy Gábor k. t. r. bíró által.

Farkasnyiga Juon testbiztonság, Mezei Samu testi biztonság, O Juon lui testbiztonság, Berszán Tódor vagyon és testbiztonság, Orbán Gergelyné Szabó Rachel becsületbiztonság, Galaczán Zaharia testbiztonság, Schwartz Izrael és Salamon József vagyonbiztonság, Darabona Mihály és Baeska András vagyonbiztonság, Bunea Dumitru sulyos testisértés, Györfi Károly s társa sulyos testisértés iránti bűnügyök.

Mégay Ferencz k. t. p. bíró által.

Fetés Ferencz család, Volones Lajos s társai sulyos testisértés, Gubás Nagy András s társai tolvajság, Muntean Ili s t. sulyos testisértés, Perlye Mitru becsületbiztonság, Gersch Simion becsületbiztonság, Babos László Mikvényi János közintézkedések iránti bűnügyök.

(Folyt. és vége.)

Felelős szerkesztő:

MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője:

Kuti Albert.

Hirdetmény.

290. szám.

1874.

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium 1874. év április hó 17-én 20841 1873. szám alatt kelt rendeletével, a kolozsvár—brassói államuton levő 114. számú műtárgy újraépítését engedélyezvén, e munkálat végajtásának biztosítása végett az 1874. évi június hó 8-án délelőtti 9 órakor kezdve a maros-vásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában nyilvános árverés fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát képező műtárgyra engedélyezett összeg a következő:

A kolozsvár—brassói államut 8 $\frac{2-3}{8}$ mértföld szakaszán fekvő és 114. számmal jelelt fa-híd újraépítésére engedélyeztetett 1113 frt 30 kr.

Vállalkozni kívánók kéretnek 5% bánatpénzzel ellátva a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtés alapjául szolgáló okmányok a rendes hivatali órák alatt betekinthetők.

Szabályszerűen készített és felszerelt írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak, de csak is a szóbeli árlejtés megkezdése előtt.

Maros-Vásárhelyt, 1874. év május hó 6-án.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

(28)

(3—3)

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1874.